

L.dz. 20.10 / 2017

**Rada Ochrony Pracy
przy Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej**

**Komisja
do Spraw Kontroli Państwowej
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowni Państwo,

W imieniu pracowników Państwowej Inspekcji Pracy, członków Związku Zawodowego Pracowników Państwowej Inspekcji Pracy, Międzyzakładowej Organizacji Związkowej Nr 15 NSZZ „Solidarność - 80” w Państwowej Inspekcji Pracy oraz inspektorów pracy zrzeszonych w Stowarzyszeniu Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej, wspierając starania podejmowane przez Głównego Inspektora Pracy, pragniemy wspólnie zaapelować do Państwa o skuteczne poparcie rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2018 (druk nr 1876) w zakresie części budżetowej 12 - Państwowa Inspekcja Pracy, w brzmieniu zaproponowanym przez Głównego Inspektora Pracy.

- - -

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, zapoznając się corocznie ze sprawozdaniem z działalności Państwowej Inspekcji Pracy – wystawia naszej instytucji bardzo wysokie oceny. Systematycznie wzrasta także ilość nowych, nieraz bardzo trudnych i ważnych społecznie zadań realizowanych przez inspektorów pracy. Posłowie różnych klubów parlamentarnych zwracają przy tym uwagę, że nasza instytucja, co jest sytuacją bez precedensu, dobrowolnie zrezygnowała z ostatniej przed ustawowym „zamrożeniem” funduszu wynagrodzeń, powszechnej w „budżetówce” podwyżki. Pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy, za sprawą decyzji ówczesnego głównego inspektora pracy pozbawieni zostali więc regulacji funduszu wynagrodzeń wynikającej z inflacji, o rok wcześniej niż pracownicy innych instytucji budżetowych. Następstwem tego jest szkodliwe rozwarstwienie wynagrodzeń w Państwowej Inspekcji Pracy w stosunku do innych podległych Sejmowi organów kontroli, co grozi odejściem pracowników o najwyższych kwalifikacjach. Symptomy daje się już zauważyć, szczególnie w większych miastach. Zaniepokojenie pracowników Państwowej Inspekcji Pracy budzi istniejący od lat i potwierdzony prawomocnymi wyrokami sądów fakt występowania nieuzasadnionych dysproporcji płacowych wśród pracowników wykonujących czynności kontrolne zatrudnianych w różnych okresach, chociaż wykonują oni prace tego samego rodzaju i o podobnej skali trudności.

Od kilku już lat kierownictwo Państwowej Inspekcji Pracy, środowisko inspektorów pracy i pozostałych pracowników reprezentowane przez organizacje społeczne występuje do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej o chociażby częściowe finansowe zrekompensowanie nakładanych przez ustawodawcę na inspektorów pracy nowych zadań i obowiązków.

Wypada wspomnieć, że tylko w latach 2016 i 2017 zakres zadań Państwowej Inspekcji pracy zwiększono o:

1. kontrolę spełniania przez wyroby przeznaczone do stosowania u pracodawców wymagań lub kontrolę w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. poz. 542), z wyłączeniem wyrobów podlegających kontroli innych właściwych organów nadzoru rynku, w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, oraz prowadzenie postępowań w sprawie takich wyrobów;
2. udzielanie porad w celu wspierania równego traktowania obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy korzystają z prawa do swobodnego przepływu pracowników, oraz członków ich rodzin w zakresie:
  - ✓ dostępu do zatrudnienia,
  - ✓ warunków zatrudnienia i pracy, w szczególności w odniesieniu do wynagrodzenia, rozwiązania umowy, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz, w przypadku utraty pracy, powrotu do pracy lub ponownego zatrudnienia,
  - ✓ dostępu do przywilejów socjalnych i podatkowych,
  - ✓ zasad członkostwa w związkach zawodowych oraz korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego do przedstawicielstw pracowniczych, w tym organów związków zawodowych i rad pracowników,
  - ✓ dostępu do szkoleń,
  - ✓ dostępu do zasobów mieszkaniowych,
  - ✓ dostępu do kształcenia, nauki zawodu oraz szkolenia zawodowego dla dzieci pracowników,
  - ✓ pomocy udzielanej przez urzędy pracy;
3. wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług;
4. kontrolę spełniania obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3 i 4 ustawy z dn.10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.), w zakresie paliw ciekłych w ramach wykonywania kontroli[...];
5. kontrolę wypłacania wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2015 r. poz. 2008 ze zm.) – weszła w życie 1.01.2017 r.;
6. w zakresie kontroli legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, wykonywania działalności oraz kontroli przestrzegania obowiązku „prowadzenia działalności przez podmioty, o których mowa w art. 18c ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.), zgodnie z warunkami określonymi w art. 19c, art. 19d, art.19fa, art. 19ga, art. 85 ust. 2 i art. 85a tej ustawy” - weszła w życie 1.06.2017 r.

Skuteczna działalność Państwowej Inspekcji Pracy jest możliwa oczywiście wyłącznie dzięki zapewnieniu przez budżet państwa odpowiednich środków na jej funkcjonowanie. Nie jesteśmy jednak instytucją generującą wyłącznie koszty. Wręcz przeciwnie. Z największym przekonaniem stwierdzić można, że wydatki na funkcjonowanie Państwowej Inspekcji Pracy są nieporównanie mniejsze niż koszty jakie ponosiłoby Państwo, gdyby nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawa pracy w tym przepisów bhp nie był sprawowany należycie. Wspomnieć należy chociażby o ogromnych kosztach wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypłaty rent, odszkodowań i innych świadczeń związanych z niezdolnością do pracy. O trudnych do oszacowania, acz oczywistych kosztach społecznych nie wspominając.

Państwowa Inspekcja Pracy środki budżetowe przeznaczone na pełnienie ważnej dla ogółu społeczeństwa funkcji wydatkuje efektywnie i racjonalnie. Nie jest to zbędna biurokratyczna instytucja, lecz wyspecjalizowany organ kontroli, którego działalność oparta jest na około 1600 działających „w terenie” autonomicznych organach państwa – inspektorach pracy, w wypełnianiu ustawowych obowiązków wspieranych przez pracowników merytorycznych i pomocniczych.

Zadania szczególne organów PIP określone są w ponad czterdziestu ustawach kompetencyjnych, inspektorzy pracy pełnią funkcję oskarżycieli publicznych w zakresie około 80 wykroczeń. Codziennie wizytowanych jest około tysiąca polskich pracodawców, a obywatelom udzielanych jest kilkadziesiąt tysięcy bezpłatnych porad prawnych (rocznie daje to liczbę ponad 1 000 000). Inspektorzy rozpatrują w skali roku ponad 40 000 skarg pracowniczych, egzekwując na rzecz pracowników wielomilionowe kwoty i zapobiegając w kilkudziesięciu tysiącach sytuacji bezpośrednim zagrożeniom dla zdrowia i życia obywateli. Inspekcja prowadzi także wiele akcji społecznych, między innymi za pośrednictwem mediów, edukuje społeczeństwo w dziedzinie prawa pracy oraz bezpiecznych zachowań w miejscu pracy.

Inspektorzy pracy przyczyniają się także do likwidacji w zarodku wielu konfliktów społecznych, i działalność ta w znacznym stopniu odciąża organy porządku publicznego i wymiaru sprawiedliwości.

Większość obecnej kadry Państwowej Inspekcji Pracy stanowią ludzie młodzi, rozwijający się zawodowo, którzy pomimo pełnego zaangażowania w pracę i misję inspekcji mają trudności w utrzymaniu rodzin, a w wiele z tych osób nie jest w stanie zdecydować się na założenie rodziny. W obecnym stanie prawnym pracownik Państwowej Inspekcji Pracy nie ma możliwości podjęcia dodatkowej pracy, umożliwiającej mu chociażby spłacenie kredytów i godne przeżycie. Jedynie w wyjątkowych sytuacjach, za zgodą Głównego Inspektora Pracy może wykonywać jakąkolwiek inną działalność zarobkową. Z samego brzmienia ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy wynika więc, że odpowiednie, a może i godne wynagradzanie pracownika Państwowej Inspekcji Pracy jest zobowiązaniem Państwa.

Aby potwierdzić słuszność naszych opinii i odnieść je do głównego nurtu prawodawstwa europejskiego pozwalamy sobie przywołać także Rezolucję 2013/2112(INI) Parlamentu Europejskiego – „A resolution on effective labour inspections as a strategy to improve working conditions in Europe” (rezolucja w sprawie skutecznych inspekcji pracy jako strategii poprawy warunków pracy w Europie (2013/2112(INI)). W dokumencie tym wskazuje się, że sprawnie funkcjonująca inspekcja pracy nie jest obciążeniem budżetu – lecz stanowi istotny element krajowych planów zwalczania kryzysu gospodarczego i wpływu na poprawę warunków pracy obywateli.

W przededniu jubileuszu 100-lecia inspekcji pracy w Polsce, który obchodzić będziemy w 2019 r., przypomnieć chcemy jakże aktualną wypowiedź Głównego Inspektora Pracy w latach 1920-1939, Mariana Klotta de Heidenfeldt: „Często obecnie pokutuje w społeczeństwie opinia, że inspekcja pracy to organ wyłącznie konsumpcyjny i nie dający żadnych dochodów skarbowi państwa. [...] Mam wrażenie, że jest to najgłębsze nieporozumienie, jakie może istnieć w psychice społeczeństwa. Każdy dział działalności inspekcji pracy daje ogromne oszczędności i zapobiega trwonieniu majątku narodowego. [...] wytworzenie pewności, że jest jakiś organ, jakaś bezstronna ręka państwa, która ma pieczę nad sprawiedliwym rozwiązaniem sprawy [...] uratowało społeczeństwo od ponoszenia dotkliwych skutków, ograniczyło żalobę, zabezpieczyło przed kalectwem i śmiercią. Wszystko to są wartości o wielkim znaczeniu moralnym; one same wystarczyły by na to, aby sownie opłacać koszty materialne inspekcji pracy. Ale gdybyśmy oparli się tylko na podanym rozrachunku strat i oszczędności, to inspekcja pracy jest bez wątpienia jedną z najbardziej dochodowych instytucji. Ten dochód budżetowy jest ukryty i niewidoczny, ale mimo to inspekcja pracy opłaca się dziesięciokrotnie albo i więcej w stosunku do sum, jakie państwo na nią łoży.”

Kielce/ Kraków/Warszawa

20.10.2017 r.

<p><i>Z poważaniem</i> </p> <p>Przewodniczący Komisji Krajowej ZZPPIP Przemysław Różewicz</p>	<p>w imieniu Zarządu Głównego SIPRP</p> <p></p> <p>PREZES Leszek Rymarowicz</p>	<p> Mieđyzakładowa Organizacja Związkowa nr 15 PRZEWODNICZĄCY </p> <p>Przewodniczący MOZ Nr 15 NSZZ „SOLIDARNOŚĆ – 80” w PIP Zbigniew Sagański</p>
--	--	--

Związek Zawodowy Pracowników Państwowej Inspekcji Pracy
KRS 0000169431
Adres: ul. Barska 28/30, 02-315 WARSZAWA Tel. 604-142-628

STOWARZYSZENIE INSPEKTORÓW PRACY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ PLAC SZCZEPANSKI 5, (P.O. BOX) 31-011 KRAKÓW
WWW.SIPRP.PL ; E-MAIL: ZARZAD@SIPRP.PL KRS 0000392862, NIP 676-244-95-52, REGON 122420791

Mieđyzakładowa Organizacja Związkowa Nr 15
Niezałeznego Samorządneho Związku Zawodowego SOLIDARNOŚĆ 80
w Państwowej Inspekcji Pracy
01-231 Warszawa ul. Płocka 11/13